

FARMA
ROKI
2.
MÍSTO
FARMA
KOŇÁKOV

ASZ Nový Jičín

ETO

ATE

FARMA KOŇÁKOV

ASZ Nový Jičín

Myšlenka tehdejšího studenta pražské zemědělské univerzity Tomáše Kotajnyho poříditi si pár oveček položila před takřka dvaceti lety základ vzniku dnešní úspěšné a moderní farmy rodiny Kotajnych v Koňákově nedaleko Českého Těšína. Špičkový chov masného skotu plemene aberdeen angus o počtu více než stovky matek je situován jak na malebných pastvinách Těšínské pahorkatiny, tak v kompletně zrekonstruovaném areálu. V něm nechybí ani návštěvníky zdejších akcí pro veřejnost a turisty velmi oblíbená rozhledna vytvořená na betonových silech. Farma, na jejímž chodu se podílí řada členů celé velké rodiny v čele s jejím zakladatelem Gustavem, disponuje i bourárnou a nabízí tak prodej hovězího masa ze dvora.

Koňákov Farm

APF Nový Jičín

The idea of the former student of the Czech University of Life Sciences in Prague, Tomáš Kotajny, to buy a couple of sheep almost twenty years ago was a cornerstone of today's successful and modern farm of the Kotajny family in Koňákov near Český Těšín. Beef cattle of top-quality Aberdeen Angus breed with more than a hundred of mother cows is situated in a completely reconstructed area and on the picturesque pastures of the Těšín Uplands. There is also a lookout tower built from the old concrete silos which is very popular for the tourists and visitors of the local events. Gustav, the founder, runs the farm together with several members of the large family. Part of the farm is also a small farm meat cutting plant which enables the on-farm sale of beef.

2

Tak trochu jiný svět

Jižně od posledních domů Havířova se krajina začíná zvedat do kopců a výrazně se mění. Končí tu průmyslově uhelný region a mezi Havířovem na severu, Frýdkem-Místkem na západě a Českým Těšínem na východě se rozprostírá tak trochu jiný svět – členitá a velmi malebná Pobeskydská

pahorkatina. Kolem roztroušených domů se pasou krávy nebo ovce, lidé pracují na záhumenkách. Člověk by ani netušil, že v těsné blízkosti velkých průmyslových měst a hlavních dopravních tahů může existovat jako ostrý kontrast tato překrásná podhorská oblast. A právě tu si jako svůj budoucí domov vybrali předci rodu Kotajnych, když

sem v roce 1848 přišli z Francie. Pět rodin se tenkrát usadilo v obci Koňákov, ležící šest kilometrů jihozápadně od Českého Těšína, jehož je součástí. „Tehdy byla obec ještě samostatná. Naši předci se zde začali věnovat zemědělství a pohostinství. Roku 1866 však původní hostinec vyhořel a tak za dva roky postavili nové

3

1 Poznávacím znamením koňákovské farmy jsou betonová síla postavená tak, aby zároveň sloužila jako rozhledny s vyhlídkou do kraje.

2 Rodina Kotajnych čítá 16 členů – manžele Gustava a Danutu a jejich tři syny – Martina, Tomáše a Roberta s manželkami a dětmi.

3 Sedlačině se věnovali i předci rodiny Kotajnych, zároveň v Koňákově provozovali i pohostinství.

4 Část plemenných jalovic exportujeme do zahraničí, zejména do Španělska, Portugalska, Rumunska, Polska, Ruska a na Slovensko, kde je o ně opravdu velký zájem.

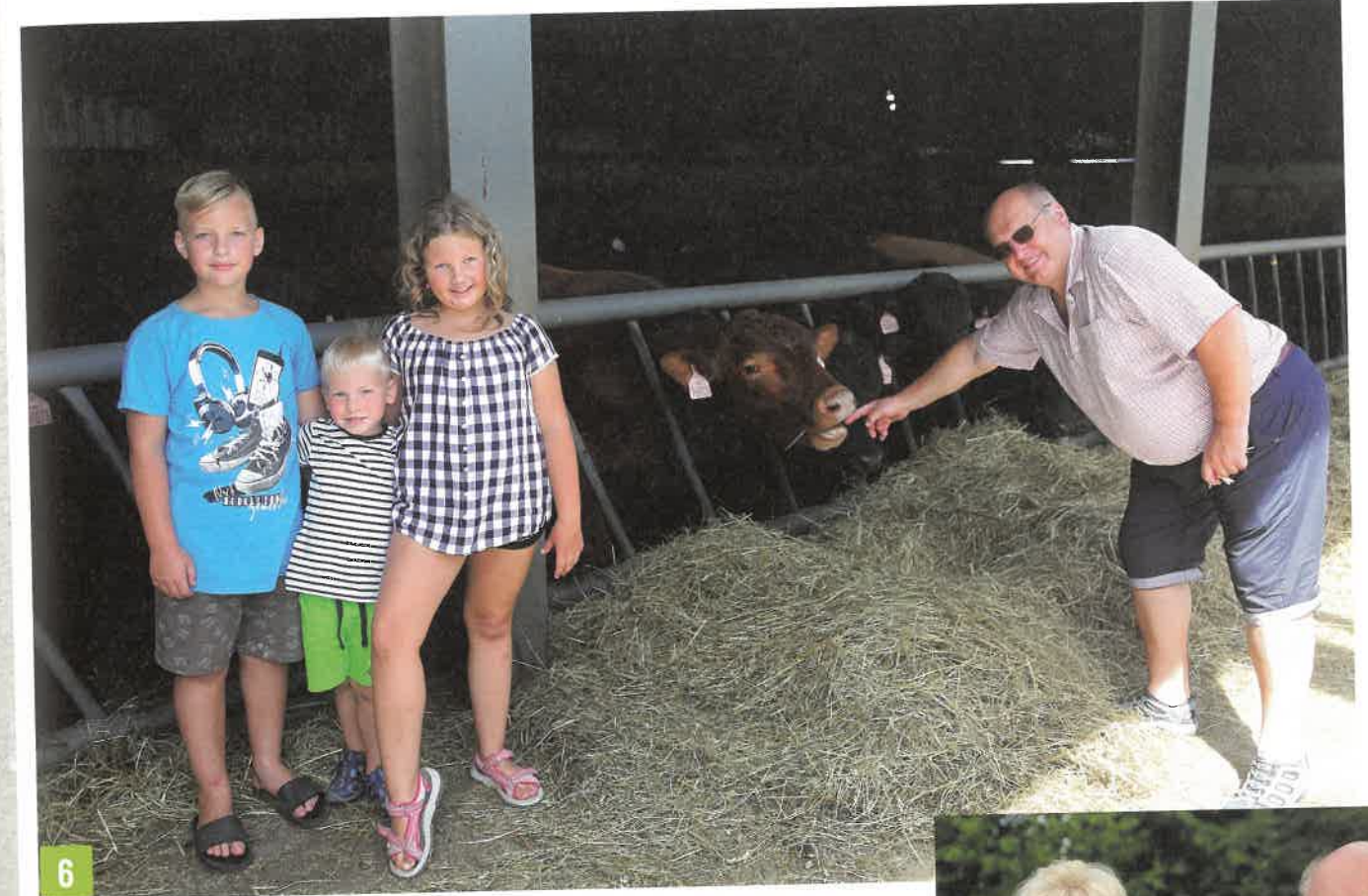
stavení, které je tu dodnes. V něm naše rodina provozovala pohostinství až do roku 1948,“ vypráví Gustav Kotajny, majitel farmy Koňákov a dodává: „Po válce se ujal hospodaření s velkým elánem můj otec. Byla to nelehká doba, protože si s maminkou vzali půjčku na nákup pozemků a v době kolektivizace ji museli splácet z platů zaměstnanců družstva, aniž by svou půdu mohli obhospodařovat. Statek byl přidružen pod družstvo, ale zůstali jsme zde bydlet. JZD Místřovice na přelomu šedesátých a sedmdesátých

let hospodařilo vcelku dobře, ale v době normalizace, kdy doznával socialismus určité krize, bylo přetvořeno na státní statek, čímž vznikla spousta zbytečných centralizovaných pracovišť a pracovních míst. Naši rodině zůstal pouze hektarový záhumenek.“

Selské geny se ozvaly

Gustav Kotajny založil brzy po revoluci velice úspěšnou strojírenskou firmu s hlavním provozem v Ostravě-Vítkovicích, která má v současnosti 140 zaměstnanců.

Selské geny se ale přesto ozývaly, a když bylo jasné, že je podědil i jeden ze synů, Tomáš, který se tehdy rozhodl pro studium České zemědělské univerzity v Praze, začala se psát kapitola pod názvem „Farma Koňákov“. V roce 1999, kdy v Koňákově ukončil činnost státní statek, zakoupil pan Kotajny budovu kravína, která se stala základem budoucí farmy, a o dva roky později již začal společně se synem, který absolvoval po studiu půlroční praxi na irských farmách, hospodařit. Zaměření farmy od počátku vhodně přizpůsobili

zdejšími podmínkami - kopcovité krajíně a chladnějšímu klimatu Pobeskydí. Velmi dobře se zde tedy daří chovu masného skotu.

Návrat k přírodě a produkce kvalitního masa

S dlouhodobou ideou farmy, kterou je opětovný návrat k přírodě a k produkci kvalitního a chutného masa, samozřejmě úzce souvisel výběr vhodného plemene. Rodina vsadila na moderní celosvětově rozšířené plemeno masného skotu, které vyniká

především raností a výbornými mateřskými a výkrmovými vlastnostmi - aberdeen angus. Jeho chov je provozován extenzivně s co nejnižšími náklady – krmí se pouze objemná krmiva (ad libitum) a minerální lizy s přísádkem selenu a hořčíku. Přesto se u skotu daří dosahovat velmi dobrých přírůstků a velmi slušného průměrného zisku. Počet plemenných matek je aktuálně 124 + 17 březích jalovic. Farma se zaměřila na kvalitní genetiku, zvířata dlouhodobě patří mezi TOP 10

4 Zaměření farmy bylo od počátku vhodně přizpůsobeno zdejšími podmínkami - kopcovité krajíně a chladnějšímu klimatu Pobeskydí.

5 Rodina vsadila na moderní celosvětově rozšířené plemeno masného skotu, které vyniká především raností a výbornými mateřskými a výkrmovými vlastnostmi - aberdeen angus.

6 Gustav Kotajny má radost ze zájmu svých vnoučat o zvířata a také o to, aby nikdy nebylo prázdné sedadlo vedle řídiče traktoru.

7 Celoživotní oporou zakladatele farmy a také velkou pomocnicí je manželka Danuta.

8 Mladý hospodář Tomáš Kotajny se synem Rostislavem.

9

10

v České republice. „Část plemenných jalovic exportujeme do zahraničí, zejména do Španělska, Portugalska, Rumunska, Polska, Ruska a na Slovensko, kde je o ně opravdu velký zájem. Nejlepší býčky prodáváme v aukcích prostřednictvím odchovny plemenných býků v Cunkově,“ informuje Tomáš Kotajny. Jelikož na farmě funguje již devátým rokem bourárna, je zhruba padesát až šedesát zvířat ročně poraženo na jatkách v Českém Těšíně a jejich maso se prodává na základě předchozích objednávek přímo ze dvora. „Jalovice

určené na porážku odchováváme do hmotnosti 500 - 600 kg, býčky až do 700 kg, kterých dosáhnou zhruba ve 22 měsících. Vyřizování objednávek a prodej masa, stejně jako evidenci zvířat má od začátku na starosti maminka a její pečlivost si nemůžeme vynachválit,“ usmívá se mladý hospodář.

Jeden z cílů - více organické hmoty do půdy

Rodina Kotajnych, které s prací na farmě pomáhají čtyři zaměstnanci,

obhospodařuje v režimu ekologického zemědělství 380 hektarů trvalých travních porostů, z nichž stovka je vlastních. „Naším cílem je dostat co nejvíce organické hmoty do půdy. Provozujeme proto i vlastní kompostárnu a ročně na naše pozemky aplikujeme zhruba 1200 tun hnoje a 800 tun kompostu,“ vysvětluje Gustav Kotajny.

V roce 2019 realizovali Kotajní na farmě projekt výroby a skladování elektrické energie z obnovitelných zdrojů, konkrétně ze slunce a větru. „Vyrobená energie je ukládána do

11

„Naším cílem je dostat co nejvíce organické hmoty do půdy. Provozujeme proto i vlastní kompostárnu a ročně na naše pozemky aplikujeme zhruba 1200 tun hnoje a 800 tun kompostu.“

12

13

speciální baterie a distribuována do všech objektů farmy včetně bourárny,“ upřesňuje starší z hospodářů.

Jak připravit studenty na budoucí praxi?

Farma Koňákov dlouhodobě spolupracuje s Albrechtovou střední školou v Českém Těšíně, která zahrnuje několik studijních oborů včetně zemědělských. Část studentů se zde proto účastní v jarních měsících praktické výuky, během níž se

seznamuje s celým cyklem krmení, s porody, ale také s údržbou zemědělské techniky atp.

„Ve spolupráci se Sdružením pro rozvoj Moravskoslezského kraje, Česko-polskou obchodní komorou a vedením kraje připravujeme akci pod názvem „Vzdělávání generací pro budoucnost“, v jejímž rámci chceme zapojením středních zemědělských, odborných a průmyslových škol v kraji napomoci tomu, aby absolventi byli lépe připraveni na budoucí praxi,“ nastiňuje Gustav Kotajny.

9, 10 Kromě pastvin má na farmě chovaný skot k dispozici stáj, prostorné zimoviště a několik přístřešků. Nechybí zde ani seník o kapacitě dvou tisíc balíků sena.

11, 12 Na farmě funguje již devátým rokem bourárna, maso je prodáváno na základě předchozích objednávek přímo ze dvora.

13 V roce 2019 realizovali Kotajní projekt výroby a skladování elektrické energie z obnovitelných zdrojů, konkrétně ze slunce a větru.

14

15

16

14, 15 Na farmě se nachází i prostorná společenská místnost, kterou Kotajní využívají například na obecní akce. Jednou z nich je i každoroční adventní setkání s kulturním programem a se zapojením místní mateřské školy.

16 Kotajní organizují akce pro širokou veřejnost ve stylu Farmářských slavností.

Spoustou aktivit k poznání života na farmě

Farma Koňákov je již řadu let centrem živého dění. V roce 2012 zde ASZ ČR uspořádala vůbec první Farmářské slavnosti ve Slezsku, které se setkaly s velkým úspěchem a zájmem ze strany návštěvníků. Od té doby zde Kotajní zorganizovali hned několik podobných, hojně navštívených akcí pro širokou veřejnost. Ta je přímo nadšená z atrakce, kterou zde rodina právě pro turisty zřídila. Jsou jimi betonová sila postavená tak, aby zároveň

sloužila jako rozhledny s vyhlídkou do kraje. Kotajní se zúčastnili soutěže Farma roku již v roce 2004 a obsadili čtvrté místo. Tehdy byli na počátku cesty budování úspěšné farmy. Neusnuli však na vavřínech, rozvoj jejich hospodářství je od té doby opravdově dynamický a souhrn všech aktivit sloužících k poznání života na farmě, které jsou určeny pro děti, studenty, ale i veřejnost, skutečně obdivuhodný. Posun o dvě příčky výše, tedy získání stříbra ve Farmě roku 2020, je tak naprosto zasloužený. //

Farma Koňákov je členem ASZ Nový Jičín

Někteří z členů ASZ Nový Jičín převážně polaří, buď s malým chovem, nebo zcela bez něj.

Když jsem byl požádán o charakteristiku naší ASZ Nový Jičín, a to z toho důvodu, že náš člen usiluje o umístění v soutěži Farma roku, konkrétně Farma Koňákov, měl jsem radost. Velmi vítám a oceňuji odvahu jít s kůží na trh a věřím v dobré umístění farmy z našeho regionu.

Trochu jsem si lámal hlavu, jak popsat naše členy, naši organizaci, aniž bych se uchýlil k nudnému statistickému hlášení. Naši členové jsou různí tak, jak je různé luční kvítí od nivních luk řeky Odry po horské louky Beskyd. Jsou zastoupeny všechny směry dnešního zemědělství, jak velikostí jednotlivých farem, tak zaměřením hospodaření. Někteří z nás převážně polaří, buď s malým chovem, nebo zcela bez něj. Naopak někteří pouze pasou svá stáda skotu či ovcí. Někteří hospodaří extenzivně, mají chov krav bez tržní produkce mléka, někteří intenzivně dojí, i ten intenzivní výkrm býků a prasat se najde a také drůbež - jak odchov, výkrm, tak produkce vajec. Na našich polích se pěstuje konvenčně i v režimu ekologického zemědělství. Máme pěstitele cukrovky, brambor, zeleniny, obilnin i řepky. Specifikem naší oblasti je ale pěstování sóji, které se zde daří a je i ekonomickou alternativou pěstování řepky, dále je tu historická tradice množení osiv trav, jetelů a dalších speciálních plodin.

Nadcházející doba, kdy pole odpočívá a čeká na nový rozpuk jara, je i pro nás, sedláky, čas zastavit se a zamyslet, kdo jsme a co nás charakterizuje. Když jsem přemýšlel, jak popsat nejen naši organizaci, ale celý selský stav, tak jsem si vzpomněl na báseň Pera Bezruč ze sbírky Slezské písně:

Pluh

Osmahlý s tuhou hrudou zápolí,
za loňské klasy splácí jí dluh.
Jde – skřivan nad ním – dlouhým po poli
a rukou takou obrací pluh.

Pot – vlastní je pole – rysem jde snědým,
třesk kosy letní zvoní mu v sluch.
Jde volným krokem za koněm hnědým
a rukou těžkou obrací pluh.

Půl dne naň hleděl, půl dne jsem s to něm,
z rozpuklé brázdy volný ssát vzduch.
Smět jít za hnědým po poli koněm,
smět rukou těžkou obracet pluh!

V městě, kdo srdce serval na poli,
k svatě se práci nehodí druh:
nejdi za hnědým koněm po poli,
nech ticho ležet blýskavý pluh.

Vzpomínám: Opa... břehy s topoly...
do mostu sivých spěl polí pruh:
tam šel před lety děd můj po poli
a rukou těžkou obracel pluh.

Smím věřit lidem určeným oněm,
co praví: „Žití vrací se v kruh“:
půjdu též jednou za hnědým koněm,
nad čelem slunce, pod rukou pluh?

**Koně jsme vyměnili za traktory různých barev,
ale úcta k předkům, odkaz jejich práce, úcta
k půdě, snaha předat hospodářství, půdu dalším
pokolením ve stavu lepším, než nám byly svěřeny,
to vše v nás přetrvává a to nás, sedláky,
charakterizuje.**

Ing. Martin Lička
předseda ASZ Nový Jičín

Názor člena hodnotitelské komise Jana Staňka

Široký záběr činností, ohromná energie a naprosto profesionální přístup ke každému konání, ať podnikatelskému nebo soukromému, je to, co vás při prvním setkání s majitelem farmy Koňákov zaujme. Tento profesionální přístup je patrný už při vstupu na hospodářství. Dominantou zde tvoří betonová sila upravená jako rozhledna a základna pro větrnou elektrárnu. Pan Kotajny tu získává nejen elektrickou, ale i životní energii a tolik potřebný nadhled.

Úspěch je v kolektivu

Když navštívíte ostravskou firmu KOMA Industry, na člověka hned dýchne příjemné prostředí a atmosféra, kterou tvoří majitel, jednatel společnosti Gustav Kotajny a jeho zaměstnanci. „Ostrava je podle jeho názoru centrem podnikatelského dění na Moravě a Vítkovice jsou dobré místo na podnikání. Vždy tady byl podnikavý duch“ říká pan Kotajny.

Mohl byste ve zkratce popsat vznik vaší firmy KOMA?

Firma vznikla u nás doma v garáži v roce 1990, kdy jsem začal podnikat jako fyzická osoba Gustav Kotajny – KOMA. Postavil jsem vlastní podnikatelský objekt, kde byla prodejna, sklad a první školící středisko na Moravě. Prodával jsem valivá ložiska, těsnění, oleje, maziva a prováděli jsme diagnostiku. V roce 1995 vznikla společnost Koma-Ložiska, s. r. o. a hlavní provozovna byla v Ostravě Vítkovicích. Vzhledem k postupnému zániku těžkého strojírenství a dolů jsem část firmy vyčlenil do Koma Commercial a prodal, druhá část pokračuje po dnes pod značkou Koma Industry.

Čím vším se zabýváte a jaká je vaše hlavní náplň práce?

Naší hlavní činností je servis hydrauliky a opravy strojního zařízení se zaměřením

na robotizaci a automatizaci. Máme vlastní projekci a konstrukci. V dnešní době navrhujeme, vyrábíme a uvádíme do provozu celé výrobní linky. S cílem automatizovat provozy a nahradit lidskou práci roboty. Třetí činností je Výzkum a Vývoj (VaV) speciální manipulační techniky včetně automatizovaných parkovacích domů.

Co bylo impulzem k založení firmy? Kdy vás napadla myšlenka, že budete podnikat?

Pocházím ze zemědělské rodiny a v podhůří Beskyd je množství kovozejmědělců, což sebou nese potřebu umět více řemesel. Před rokem 1990 jsem opravoval motorky, auta a stříkal jsem podvozky a dutiny aut.

Byl jste někdy zaměstnán v zahraničí? Ovlivnila vás nějaká zahraniční společnost?

Bohužel jsem neměl takovou možnost. Ovlivnila mne švédská firma SKF, když zástupci této firmy přijeli k nám na šachtu představit nám technikům speciální nářadí, o kterém se nám ani nesnilo. Následně jsem byl vyslán do Prahy k této firmě na školení. Školitelé SKF si všimli mých technických znalostí. Poslední den školení jsem byl pozván k řediteli, kde mi po krátké diskusi nabídli stát se zaměstnancem jejich firmy za velmi výhodných podmínek. S tím jsem nesouhlasil, protože jsem měl 3 malé děti a nově založenou firmu. Ale dohodli jsme se – stal jsem se jejich distributorem (listopad 1992).

Co jste se naučil během vaší kariéry? Dáváte si dnes větší pozor?

Čím je člověk starší a má více zkušeností, tím více je opatrnější. Ve své kariéře jsme nadělali mnoho chyb, za které jsme draze zaplatili. Z toho vyplývá moje zkušenost, že je třeba zaměstnávat starší zkušené lidi a k nim dávat mladé odhodlané jedince. Zkušenost se nedá ani naučit ani koupit, ta se musí prožít.

Spolupracujete s nějakými významnými obchodními partnery?

Ano dnes 50% procent jsou naše aktivity koncentrovány na tuzemský trh a 50% na zahraniční trh. Mezi významné partnery patří Třinecké železářny a skupina Moravia Steel, Vítkovice Cylinders, Liberty, Tatra, Siemens, Hyundai, Kia, Go Steel, Žďas, ale i zákazníci ze Skandinávie, ale i Ruska.

Je v dnešní době podnikání náročnější? V čem se situace z vašeho pohledu změnila?

Začátky jsou vždy těžké. Dnes mají mladí lidé více informací, než jsme měli my. Jinak je to vždy podobné.

Co byste poradil nebo doporučil mladým začínajícím firmám a podnikatelům?

To je dobrá otázka. Když máš nápad a rozumíš dané problematice, tak jdi svým záměrem. Je to jen otázka času, kdy ti podnikání přinese ekonomický efekt. Mladí lidé dnes nemají trpělivost, nechtějí k cíli jít postupnými kroky. Člověk musí mít vizi, odvahu a ochotu obklopit se dobrými a zkušenými lidmi. Nikdy nesmíš odejít od nedokončeného díla. Dobré jméno je víc než peníze.

Podporuje vás rodina ve vašich pracovních aktivitách?

Ano, bez fungující rodiny bych nemohl dělat to, co dělám. Zpočátku jsem pracoval s manželkou, která přijímala zboží, dělala faktury a připravovala produkty pro expedici. Dnes je stále aktivní a pracuje na naší rodinné farmě, má na starosti evidenci dobytka a prodej masa.

Kdo je vaším vzorem?

Jednoznačně mezi mé největší vzory patří Tomáš Baťa. Já jsem své vzory viděl v otci a ve svém strýci, který u nás v garáži za minulé doby opravoval motory a převodovky škodovek a já mu asistoval.

Vždy jsem vzhlížel k Vítkovicím s velkou úctou, protože Vítkovice měly obrovské know-how a spolupracoval jsem s řadou významných konstruktérů. Dnešní děti žijí z 50% v neúplných rodinách a často za své-

ho života zažijí několik „tatínků“, kteří jim nemají, co nabídnout. Obecně se dá říct, že ve společnosti schází vzory.

Jak relaxujete? Máte nějakého dlouholetého koníčka?

Svůj volný čas věnuji naší rodinné farmě a svým osmi vnoučatům. Mezi mé koníčky také patří zpěv, proto zpívám v křesťanském pěveckém sboru, což mi přináší relax a také tím sloužím druhým.

Na co jste pyšný během vaší podnikatelské činnosti?

S pokorou přijímám výzvy. Rád sleduji, jak vedle mne vyrostla střední generace lidí, kteří mne svými znalostmi často převyšují a rvou se životem. Jsem na ně hrdý. V nich je naše budoucnost.

Autor: Lada Kutějová

Kdo je Gustav Kotajny?

Než se stal podnikatelem, pracoval 5 let v Třineckých železárnách, a pak 10 let na dole ČSM jako technik údržby úpraven uhlí. Vystudoval SPŠ strojní v Karvině. I když založil svou první společnost v roce 1990, tak podnikal již předtím. Žije v krásné vesnici Koňákov u Českého Těšína. Svůj volný čas věnuje rodině, vnoučatům a farmě. Mezi jeho koníčky patří cestování a zpěv v pěveckém sboru.